

Anti-pestprotocol

Inhoud

Doel anti-pestprotocol	3
Pedagogisch klimaat.....	4
Plagen of pesten?	5
Preventief pestbeleid	6
Het klimaat van de school	6
Werkvormen	6
Indien er toch sprake is van pestgedrag?	6
Wat is de oorzaak van het pesten?	7
Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:.....	7
Vijf sporen aanpak:.....	7
Hulp aan de leerkracht	7
Hulp aan het gepeste kind	7
Hulp aan de pester	8
Hulp aan de zwijgende middengroep	8
Hulp aan de ouders	8
Stappenplan	9
Stappenplan anti pestprotocol.....	9
Stap 1.....	9
Stap 2.....	9
Stap 3.....	9
Stap 4.....	10
Stap 5.....	10
Opmerkingen.....	10
Stap 6.....	10
Doel: informatieverstrekking.	10
Stap 7.....	10
Stap 8.....	10
Evaluatie.....	10

Anti-pestprotocol

Doel anti-pestprotocol

Ons doel is dat alle kinderen zich veilig voelen bij ons op school, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen, zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken. Leerkrachten en ouders uit de MR staan gezamenlijk achter dit anti-pestprotocol.

Wij kiezen voor een anti-pestprotocol, omdat wij tegen pesten zijn en pesten willen voorkomen.

De opvoeding van kinderen is in de eerste plaats de taak van de ouders / verzorgers. Zij verzorgen hun kind(eren), bieden geborgenheid en stimuleren in de groei naar volwassenheid. In de omgang komt de opvoeding tot uitdrukking in het pedagogisch handelen: de ouders beïnvloeden hun kind(eren) bewust én gericht met het doel bij te dragen aan de ontwikkeling. Eigen ervaringen en levensbeschouwing spelen daarin een grote rol: waarden en normen die men belangrijk vindt, wil men ook overdragen aan de kinderen. Een gedeelte van de opvoeding wordt mede vormgegeven door het onderwijs. Ieder kind is hierbij uniek en ieder kind is een sociaal wezen. Wij hechten er belang aan dat kinderen zich ontwikkelen tot mondige, vrije en verantwoordelijke mensen. We vinden het daarom belangrijk dat zelfstandigheid bevorderd wordt, dat kinderen leren samenwerken en verantwoordelijkheid leren dragen. Voorwaarde hierbij is dat kinderen zich veilig en geborgen voelen op school. De leerkracht is naast begeleider van het leerproces ook pedagoog. We streven daarom naar een goede, wederzijdse relatie tussen de leerkracht en het kind. We willen steeds oog hebben voor wat leeft bij het kind, voor zijn of haar mogelijkheden en beperkingen en spelen hierop in.

Wanneer een kind zichzelf sociaal competent voelt, komt een kind toe aan het leren van attitudes die het kind helpen respectvol te leren leven met zichzelf en anderen.

Pedagogisch klimaat

We streven naar een pedagogisch klimaat met de volgende kenmerken:

- veiligheid en geborgenheid als basis
- aandacht voor het individu van het kind
- leren samenwerken
- leren zelfstandig te zijn duidelijke eisen met betrekking tot de omgang van leerlingen met elkaar en met volwassenen
- leren verantwoordelijkheid te nemen en te dragen
- positieve, hoge verwachtingen tonen als leerkracht

Binnen de school doen zich buitengewoon veel situaties voor, waarin kinderen zich heel kwetsbaar opstellen binnen de groep, of bijvoorbeeld bij het spelen op het plein. Situaties, die gemakkelijk kunnen leiden tot gevoelens van ontevredenheid, jaloezie en je achtergesteld of zelfs genegeerd voelen. Dergelijke situaties leiden gemakkelijk tot pestgedrag. Er wordt een slachtoffer gezocht en gevonden. Er worden nog wat meelopers geronseld en de basis voor een langdurige pestsituatie, met alle negatieve gevolgen van dien, is gelegd. Pestgedrag is een niet te ontkennen fenomeen, dat zich de laatste jaren steeds meer voordoet bij zowel kinderen als bij volwassenen. Pestgedrag in en rondom onze school belemmert niet alleen de voortgang van het onderwijsleerproces, doordat veel tijd aan de oplossing van dergelijk gedrag moet worden besteed, maar doet ook absoluut inbreuk op onze visie, dat wij in onze school een veilige en kindvriendelijke onderwijsleeromgeving nastreven.

En hoe kunnen kinderen, die hun onzekerheid en frustraties door middel van pestgedrag uiten, en tot een vast gedragspatroon maken, later als volwassenen op een respectvolle manier met andere mensen in de maatschappij omgaan?

Dit anti-pestprotocol is een middel om de volgende doelstellingen te bereiken:

De leerkrachten kunnen het pestgedrag signaleren en onderkennen.

Het anti-pestprotocol vormt een plan van aanpak ten aanzien van:

1. Het voorkomen van pestgedrag
2. Het tijdig signaleren van pestgedrag
3. Het remediëren/bespreekbaar maken en aanpakken van pestgedrag
4. De samenwerking tussen ouders en school om pestgedrag te voorkomen en om te buigen

Met dit anti-pestprotocol verwachten wij als leerkrachten van onze school, samen met de leerlingen en ouders een positieve en effectieve bijdrage te kunnen leveren aan het voorkomen en bestrijden van pestgedrag.

Plagen of pesten?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
Gelijkwaardigheid	Machtsverschil
Wisselend "slachtofferschap"	Hetzelfde slachtoffer
Humoristisch	Kwetsend
Af en toe	Vaak/voortdurend

Een definitie van pesten op school luidt als volgt:

"Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen."

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten gebeurt systematisch: een aantal keren per week, één keer per week of regelmatig.

Pesten komt helaas ook bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school dan ook serieus willen aanpakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

1. Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep leerlingen die niets doet), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
2. De school moet proberen pestproblemen te voorkomen.
Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
3. Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
4. Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Zie hiervoor het stappenplan.
5. Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties. Ook kan er advies gevraagd worden aan de vertrouwenscontactpersoon binnen het team.

Preventief pestbeleid

Het klimaat van de school

We vinden een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dat uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden. Wij vinden de sfeer waarin een kind moet opgroeien van groot belang om zo een volwaardig mens te worden. Wij stellen daarom een vriendelijk en veilig klimaat, met orde en regelmaat, op prijs. Pas als het kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen. Juist regelmaat geeft het kind kansen. Daarom hanteren we binnen onze school afspraken in alle groepen en bespreken we die met de leerlingen. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de leerlingen. De afspraken worden “vertaald “ naar het niveau van de kinderen en krijgen een plaats in elke klas. We hopen zodoende dat er een preventieve werking van uitgaat en spreken de kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, daarop aan.

Afspraken Ik behandel anderen, zoals ik zelf behandeld wil worden. Ik doe vriendelijk en help waar ik kan Ik ben voorzichtig met spullen van mijzelf en die van iemand anders. Wij spelen zoveel mogelijk met elkaar. In het bijzijn van elkaar praten we hardop

Werkvormen

Binnen het Structureel Coöperatief Leren en zelfstandig werken zitten veel sociaalvormende elementen. De kinderen leren hoe ze met elkaar in gesprek kunnen gaan en worden geactiveerd om zich te verdiepen in de mening van een ander. Deze werkvormen zorgen voor een leeromgeving die sociaal gedrag versterkt.

Vanaf groep 1 worden gezamenlijk klassenregels af gesproken, deze hangen zichtbaar in de klas.

Indien er grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt, wordt er door alle betrokkenen een ‘oeps-formulier’ ingevuld. Dit formulier wordt met de leerlingen besproken en mee naar huis gegeven.

Indien er toch sprake is van pestgedrag?

Indien er toch sprake is van pesten gaan we daar actief mee om: We gaan uit van de aanbevelingen uit de hier achter beschreven vijfsporen aanpak. Deze is ontwikkeld door de landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs. Wil je pesten effectief bestrijden dan zul je de volgende vijf groepen moeten meenemen.

Wat is de oorzaak van het pesten?

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt

Vijf sporen aanpak:

Alle genoemde betrokkenen zien pesten als een probleem. Wanneer we dit gedrag willen aanpakken moet er iets gebeuren op het niveau van deze vijf partijen. De zogenaamde vijfsporen aanpak.

De vijfsporen aanpak bestaat uit de volgende onderdelen:

1. hulp aan de leerkracht.
2. hulp aan het gepeste kind.
3. hulp aan de pester.
4. hulp aan de zwijgende middengroep.
5. hulp aan de ouders.

Hulp aan de leerkracht

Groepsniveau

Leraren zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de intern begeleider die, als het nodig is, ervoor kan zorgen dat er buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gegaan wordt.

In deze fase zal de leerkracht of de intern begeleider, afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Hulp aan het gepeste kind

Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden. In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, zelfverdediging of Kanjertraining goede interventies.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.

- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen . • Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Hulp aan de pester

Er wordt met de pester gesproken.

Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten.

Begeleiding van de pester

Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling buitengesloten voelen). Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste. Excuses aan laten bieden. In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.

Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt . Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop hou op houding'. Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind.

Hulp aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen. Als een leraar met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen. Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

Hulp aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen:

Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt. Zoek een sport of

club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn. Schakel hulp in; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Ouders van pesters:

Neem het probleem van uw kind serieus. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet. Besteed extra aandacht aan uw kind. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

Neem de ouders van het gepeste kind serieus. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag. Geef zelf het goede voorbeeld. Leer uw kind voor anderen op te komen. Leer uw kind voor zichzelf op te komen. Bespreek niet alles waar het kind bij is.

Stappenplan

Stappenplan anti pestprotocol

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1

- Oeps-formulier laten invullen door alle betrokkenen
- Gesprek met de kinderen n.a.v. oepsie Inschatten van de ernst
- Kinderen oeps-formulier meegeven naar huis ter ondertekening
- Internbegeleider mailen met in de bijlage het oeps-formulier
- Indien nodig team op de hoogte stellen van incident

Stap 2

- Gesprek met betrokkenen
- Indien hele groep bij pestgedrag betrokken is: groepsgesprek
- Afsprakenkaart maken met de betrokkenen
- Afsprakenkaart mee naar huis ter ondertekening
- Inlichten directie en intern begeleider mailen afsprakenkaart
- Extra investeren in probleem m.b.v. Leefstijl en materialen omtrent sociale competenties
- Na week nagesprek met betrokkenen

Stap 3

- In geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag: Terugkoppeling naar de ouders
- Na evaluatie weer contact opnemen

Stap 4

- Gesprek met betrokkenen m.b.v. afsprakenkaart
- Gaat het goed handhaven niet goed bijstellen
- Leerkracht stelt een handelingsplan op
- Team wordt hiervan indien noodzakelijk op de hoogte gebracht
- Ouders ondertekenen handelingsplan

Stap 5

- Na RT-periode handelingsplan evalueren/afsluiten
- Gesprek met de groep/betrokkenen
- Pestgedrag niet over dan externe deskundige inschakelen

Opmerkingen

Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in de klassenmap en in de zorgmap van de leerling.

Het oeps-formulier wordt ingescand en opgeslagen in de zorgmap van de leerling. Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de OBD, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk. Eventueel kan er besloten worden om een stap 6 te ondernemen:

Stap 6

Gesprek met alle ouders en leerkrachten uit de groep over het pestprobleem in de groep o.l.v directie

Doel: informatieverstrekking.

Wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden?

Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken. In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, ib-er en directie) nog twee stappen gezet worden:

Stap 7

De pester wordt geschorst voor maximaal vijf dagen.

Stap 8

Een leerling (pester of gepeste) wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden. Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn dan zal er met het Bevoegd Gezag worden overlegd of er een verwijderingprocedure voor de pester(s) in gang kan worden gezet.

Evaluatie

Dit Anti-pestprotocol is door team, directie en MR vastgesteld en wordt om de twee jaar geëvalueerd.

